

Development and Validation of the Social Entrepreneurship Measuring Scale in Iranian Public Libraries

Leili Seifi

Associate Prof., Department of KIS, University of Birjand, Birjand, Iran. E-mail: leili.seifi@birjand.ac.ir

Atiyeh Etminan

MA, Department of KIS, University of Birjand, Birjand, Iran. E-mail: elnaz.etminan77@gmail.com

Ali Asgari

Associate Prof., Department of Educational Science, University of Birjand, Birjand, Iran. E-mail: ali.asgari@birjand.ac.ir

Abstract

Purpose: The measurement of public library services in the area of social entrepreneurship can be significantly impacted by the use of the standard tool for measuring social entrepreneurship. This study aimed to develop and validate a social entrepreneurship scale for its use in Iranian public libraries.

Method: In terms of purpose, the present research is applied, and in terms of data collection it is a descriptive correlation. The statistical population of this research includes all the librarians of Iran's public libraries, amounting to 7000 and of them, 300 librarians were selected by multi-stage cluster sampling method. A researcher-made questionnaire was used to collect data and the instrument's validity was calculated using content validity and exploratory and confirmatory factor analysis. The reliability of the tool was also higher than .60 using Cronbach's alpha for each index and was obtained by the binomial method. In this method, a value of .82 was obtained for odd items and .78 for even items, which showed that the questionnaire has the necessary reliability. The online questionnaire was provided to the librarians of public libraries in the country through the internal network of public libraries. The total number of collected questionnaires was 289.

Findings: Based on the findings of this research, all factor loadings of social entrepreneurship indicators in public libraries (lifelong learning, emergency response, civic engagement, economic development, health, and diversity and inclusion) were obtained above .5, and the results of factor analysis, exploratory and confirmatory validity and appropriate reliability of the tool confirmed this. Considering the appropriateness of the social entrepreneurship measuring tool in Iran's public libraries, it can be identified as a valid tool in related research. The results of this research are useful for target groups such as library and information science students to evaluate social entrepreneurship services. It also could be useful for public library librarians and managers to provide social entrepreneurship services and policy-making in this direction. Finally, it can be said that the construction of this tool leads to a better understanding of the needs of society, better use of financial resources, improved coordination between public library managers and human forces, more freedom in choosing resources to satisfy the needs of society, and making more effective and efficient activities in public libraries.

Originality/Value: Public libraries, using social entrepreneurship, deal with challenges such as unequal economic access and unequal capacities of society in benefiting from public services. According to the review of the research background, the lack of research in the field of social entrepreneurship in public libraries was evident and most of the research in the field of entrepreneurship was done in general. On the other hand, a standard tool that can evaluate the state of social entrepreneurship in public libraries was not found in previous research. Therefore, the current research is innovative from the thematic and methodological aspects. The present study is helpful because it designed and validated the social entrepreneurship measurement tool in the context of public libraries in Iran.

Keywords: Social Entrepreneurship, Public Libraries, Development, Validation, Iran, Scale Development

Conflicts of Interest: None

Funding: None

Citation: Seifi, L., Etminan, A., & Asgari, A. (2024). Construction and Validation of the Social Entrepreneurship Measuring Scale in Iranian Public Libraries. *Research on Information Science and Public Libraries*, 30(2), 124-139.

Received 8 November 2023; **Received in revised form** 5 January 2024

Accepted 5 February 2024; **Published online** 30 June 2024

Article Type: Research Article

© The author(s)

Publisher: Iran Public Libraries Foundation

<http://dx.doi.org/10.61186/publij.30.2.124>

ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران

لیلی سیفی

دانشیار، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. [ایانامه: leili.seifi@birjand.ac.ir](mailto:leili.seifi@birjand.ac.ir)

عطیه اطمینان

کارشناس ارشد، علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. [ایانامه: elnaz.etminan77@gmail.com](mailto:elnaz.etminan77@gmail.com)

علی عسگری

دانشیار، گروه علوم تربیتی، دانشگاه بیرجند، بیرجند، ایران. [ایانامه: ali.asgari@birjand.ac.ir](mailto:ali.asgari@birjand.ac.ir)

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف ساخت و اعتباریابی ابزار سنجش کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران انجام شد.

روش: پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی-همبستگی است. نمونه آماری ۳۰۰ نفر از کتابداران نهاد کتابخانه‌های عمومی ایران است که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه محقق‌ساخته استفاده و روایی ابزار به شیوه روایی محتوا و تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی محاسبه شد. پایایی ابزار نیز با استفاده از آلفای کرونباخ محاسبه شد.

یافته‌ها: تمامی بارهای عاملی شاخص‌های کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی (یادگیری مادام‌العمر، پاسخ‌اضطراری، مشارکت مدنی، توسعه اقتصادی، سلامتی، و تنوع و شمول) بالاتر از ۰/۵ به دست آمدند که نتایج تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی روایی و پایایی مناسب ابزار را تأیید کرد.

اصالت/ارزش: نبود پژوهش در حوزه کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی مشهود است و اکثر پژوهش‌ها در زمینه کارآفرینی به صورت کلی انجام شده است. ابزار استاندارد که بتوان وضعیت کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی را ارزیابی کرد، در پژوهش‌های قبلی مشاهده نشد. بنابراین، پژوهش حاضر از بُعد موضوعی و روش‌شناختی دارای نوآوری است و به این سبب دارای اعتبار است که ابزار سنجش کارآفرینی اجتماعی را در بافت کتابخانه‌های عمومی ایران طراحی و اعتباریابی کرده است.

کلیدواژه‌ها: کارآفرینی اجتماعی، کتابخانه‌های عمومی، اعتباریابی، ایران، ساخت ابزار، اعتباریابی

استناد: سیفی، لیلی؛ اطمینان، عطیه؛ و عسگری، علی (۱۴۰۳). ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۳۰(۲)، ۱۳۹-۱۲۴.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۸/۱۷؛ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۱۰/۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۱۶؛ تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۰۴/۱۰

نوع مقاله: علمی پژوهشی

ناشر: نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور

© نویسندگان

مقدمه

کارآفرینی یکی از محرک‌های بیرونی کتابخانه‌های عمومی است و به همین سبب، تلاش این کتابخانه‌ها بر آن است که بتوانند مفهوم ارزش‌آفرینی را توسعه بخشند. ارزش‌آفرینی می‌تواند منجر به توسعه اقتصادی یا اجتماعی شود که در نهایت به کارآفرینی اقتصادی و اجتماعی می‌انجامد (استم و وان استل^۱، ۲۰۱۱؛ کری و توریک^۲، ۲۰۱۰). در همین راستا، اغلب کتابخانه‌های عمومی خدمات و فعالیت‌هایی را ارائه می‌کنند که می‌تواند نقش مؤثری در ترویج و توسعه کارآفرینی اقتصادی و اجتماعی ایفا کند. به‌عنوان مثال، بسیاری از کتابخانه‌های عمومی فضاهای فیزیکی ویژه خود را به منظور برگزاری جلسات (رایگان) در اختیار کارآفرینان قرار می‌دهند و با برگزاری وبینارهای آموزشی در زمینه کسب و کار، آموزش مهارت‌های طراحی کسب و کار و ارائه کمک‌های پژوهشی در زمینه صنعت، رقبا و بازاریابی، نیازشان را برطرف می‌کنند. علاوه بر این، تقریباً تمامی کتابخانه‌های عمومی خدمات مشاوره فردی را (آنلاین و حضوری) در دستور کار خود قرار داده‌اند که این می‌تواند سبب افزایش تنوع در مشارکت‌ها شود (فاکنر^۳، ۲۰۱۸؛ اوگلبا و همکاران^۴، ۲۰۲۰؛ فلاح کردآبادی، ۱۳۹۶؛ فرانک و جانز^۵، ۲۰۱۵).

کارآفرینی اجتماعی راه‌حل جدیدی برای مشکلات اجتماعی است که با حمایت از آن، نه تنها یک سازمان انتفاعی بلکه کل جامعه سود می‌برد. هدف کارآفرینی اجتماعی حل مشکلات اجتماعی و تقویت پیوندهای اجتماعی است. خدماتی که کتابداران برای کمک به کارآفرینان ارائه می‌دهند نیز می‌تواند با فقر مبارزه و به گسترش اقتصاد جوامع کمک کند. این خدمات به ایده‌ها و محصولات جدیدی اشاره می‌کند که به صورت کالای عمومی ارائه می‌شوند. همچنین، کارآفرینی اجتماعی محرکی برای اقدامات جامعه به منظور رسیدگی به تعدادی از موارد، همچون چالش‌های اقتصادی، فقر، آموزش، سلامت و تندرستی، مشارکت مدنی، حمل و نقل و توانایی پایدار است. از طرفی، توسعه کسب و کارها نیز می‌تواند نوعی کارآفرینی اجتماعی به حساب آید. کتابخانه‌های عمومی منبع جامعی از اطلاعات، فناوری و تخصص‌های اطلاعاتی هستند که موجب جهش در مفهوم نوآوری می‌شوند (ویبنری و پوتنیس^۶، ۲۰۲۱؛ گورهام و برتوت^۷، ۲۰۱۸).

یکی از برنامه‌های کارآفرینی اجتماعی، مشارکت دادن افراد و گروه‌های محروم در فعالیت‌های اقتصادی و تسهیل امکان دسترسی آن‌ها به منابع و خدمات اجتماعی است. کارآفرینان اجتماعی کسب و کارها را توسعه می‌دهند تا تأثیر اجتماعی بسزایی در جامعه داشته باشند. توسعه اقتصاد محلی، کاهش فقر و ایجاد شغل در سطح محلی را می‌توان به‌واسطه استفاده از کارفرمایان محلی، استفاده از منابع موجود و نوآوری و کارآفرینی اجتماعی رواج داد. کتابخانه‌ها می‌توانند از هر جهت از کارآفرینی اجتماعی حمایت کنند. هویت اجتماعی کسب و کارها و یافتن مکان از عوامل حیاتی برای کارآفرینی اجتماعی به حساب می‌آید. کارآفرینی اجتماعی زمانی به وجود می‌آید که افراد به دنبال شناخت و بهره‌برداری از فرصت‌ها، برای ایجاد ارزش و به کارگیری نوآوری، تحمل ریسک و جلوگیری از پذیرش محدودیت‌ها در منابع موجود باشند (گرگینا و دوکا^۸، ۲۰۱۸؛ مایر و مارتی^۹، ۲۰۰۶؛ پاگنلی^{۱۰}، ۲۰۲۰؛ القده و همکاران^{۱۱}، ۲۰۲۱؛ ریچاردسون و وانگ^{۱۲}، ۲۰۲۱؛ فیروزآبادی و دباغی، ۱۳۹۴؛ پردو و مک لین^{۱۳}، ۲۰۰۶). کتابداران با استفاده از رویکرد کارآفرینانه می‌توانند زمان، خدمات و منابع خود را در بلندمدت سرمایه‌گذاری کنند و در این فرایند به کارآفرین اجتماعی تبدیل شوند. همچنین آن‌ها می‌توانند با جمع‌آوری، مدیریت، سازمان‌دهی و اشتراک‌گذاری اطلاعات و دانش موجود و با استفاده از روش‌های منحصر به فرد و فنون کارآفرینانه،

1. Stam & Van Stel
2. Carree & Thurik
3. Faulkner
4. Ugbala et al.
5. Franks & Johns
6. Winberry & Potnis
7. Gorham & Bertot
8. Gherghina & Duca
9. Mair & Mart
10. Paganelli
11. Al-Qudah et al.
12. Wang & Richardson
13. Peredo & McLean

خدمات کتابخانه‌ای را به ارزش اجتماعی تبدیل کنند. کتابداران می‌توانند نقش کلیدی در ارتباط با مراجعان خود داشته باشند و از فرصت‌های زیادی برای آموزش منابع موجود بهره‌مند شوند. علاوه بر این، کتابداران می‌توانند با استفاده از خدمات مرجع، فهرست‌نویسی، توسعه مجموعه و سواد اطلاعاتی، این اطلاعات را به صورت شفاهی و یا چاپی در اختیار مراجعان قرار داده و تحقیقات مهم خبری را در مورد ابتکارات جوامع با آن‌ها به اشتراک بگذارند و خدمات ارزشمندی به افراد کارآفرین ارائه دهند (آلیسون^۱، ۲۰۰۷؛ ششادری و ویجی کومار^۲، ۲۰۱۸).

یکی دیگر از مصادیق کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی، گردهم‌آوردن شرکای اجتماعی برای کسب اطلاعات بیشتر در رابطه با افراد بی‌خانمان است؛ زیرا با حمایت از این افراد، تمام جامعه سود می‌برد. علاوه بر این، کارآفرینی اجتماعی تأثیر بسیار مهمی بر روی کتابخانه‌های عمومی دارد؛ زیرا در زمان مواجهه با کمبود منابع و بودجه ناکافی، کارآفرینی اجتماعی می‌تواند به تداوم فعالیت هزاران کتابخانه عمومی در سراسر جهان کمک کند. فراتر از حمایت‌های اقتصادی و اجتماعی، نوآوری اجتماعی می‌تواند به کتابخانه‌های عمومی در ارائه خدمات کتابخانه‌ای نیز کمک کند و در نتیجه، ارزش کتابخانه‌های عمومی را برای جامعه مخاطب آن افزایش دهد. از طرفی هم کتابخانه‌های عمومی نقش خود را به عنوان مرکز نوآوری اجتماعی توسعه می‌دهند و با سایر بخش‌ها در زمینه ابتکارات بهداشتی، اشتغال و غیره همکاری می‌کنند و با استفاده از کارآفرینی اجتماعی به مقابله با چالش‌هایی همچون دسترسی نابرابر اقتصادی و ظرفیت‌های نابرابر جامعه در بهره‌مندی از خدمات عمومی می‌پردازند (نیکلسون^۳، ۲۰۱۷؛ ویبنری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ گورهام و برتوت، ۲۰۱۸).

پژوهش‌هایی در سطح ملی و بین‌المللی در زمینه کارآفرینی اجتماعی انجام شده است. برخی از پژوهش‌ها به نقش کارآفرینی در کتابخانه‌های عمومی و دانشگاهی در توسعه کسب و کارهای کوچک پرداخته است که با رویکرد کمی و کیفی و با استفاده از ابزار پرسش‌نامه و مصاحبه در بافت نیجریه و نیوجرسی و ایالات متحده آمریکا انجام شده است (به طور مثال، اوگبالا و همکاران^۴، ۲۰۲۰؛ پوتنیس و ویبنری، ۲۰۲۱؛ وانگ و ریچاردسون، ۲۰۲۱؛ گریفیس^۵، ۲۰۱۵). این پژوهش‌ها اطلاعاتی را در مورد منابع و خدمات عمومی که کتابخانه‌ها به کارآفرینان ارائه می‌دهند، معرفی می‌کنند. کارآفرینی در کتابخانه‌ها می‌تواند امکانات جدیدی را برای کارآفرینان فراهم کند تا از فواید ناشی از آن برای توسعه خدمات و رشد همه‌جانبه کتابخانه‌ها بهره‌مند شوند. در همین راستا، ارتقای امکانات کتابخانه‌ها و تمهید شرایطی مناسب برای ارائه خدمات کارآفرینی، به ویژه در زمینه خدمات پژوهشی و مطالعاتی، خدمات مشاوره‌ای و خدمات اطلاعاتی و آموزشی توصیه می‌شود.

بررسی نقش کتابداران در زمینه کارآفرینی در کتابخانه‌ها، موضوع مورد بحث برخی از پژوهش‌های دیگر است که با روش توصیفی و با استفاده از ابزار پرسش‌نامه محقق ساخته و مصاحبه در بافت تهران، مشهد و ایالات متحده انجام شده‌اند (به طور مثال، ابادری و باب‌الحوائجی، ۱۳۹۴؛ محمدی و مرجانی، ۱۳۹۳؛ جلائی فر و پوراحمد، ۱۳۹۴؛ لئونارد و کلمنتسون^۶، ۲۰۱۲). نتایج این پژوهش‌ها حاکی از آن است که کتابدارانی که دارای ویژگی‌های کارآفرینانه هستند، می‌توانند با کمک فناوری‌های جدید به ارائه اقدامات مطابق با نیازهای اطلاعاتی مراجعان و خدمات بهتر به آنان در سایه فعالیت‌های کارآفرینانه دست یابند. امروزه، جذب کتابدارانی با ویژگی‌های نوآفرین (مانند ریسک‌پذیری، شجاعت، توانایی رهبری و غیره) بسیار مورد توجه و تأکید است. در کتابخانه‌ها رسیدن به اهداف، مسئولیت‌ها و تفویض آن‌ها به کتابداران شایسته، اعتماد و اطمینان لازم را در آنان به وجود می‌آورد و حمایت‌های سازمانی سبب می‌شود آنان با حداکثر ظرفیت و توان خود، ضمن سازگاری با محیط کاری و بقا در بلندمدت، موجبات رضایتمندی استفاده‌کنندگان و مراجعان کتابخانه‌ها و مراکز اطلاعاتی را فراهم کنند. علاوه بر این، کسب شناخت و آگاهی کافی از نیازهای مراجعه‌کنندگان بر اساس نگرش کارآفرینانه، کتابداران را در ایجاد و یافتن فرصت‌های مناسب و پرداختن به آن‌ها در زمان‌های مناسب یاری می‌دهد.

1. Allison
2. Sheshadri & Vijayakumar
3. Nicholson
4. Uguala et al.
5. Griffis
6. Leonard & Clementson

نتایج حاصل از بررسی گروهی دیگر از این پژوهش‌ها که به نقش کتابخانه‌های عمومی و دانشگاهی در کارآفرینی اجتماعی پرداخته و با رویکرد کیفی و کمی در بافت‌های فنلاند، نیوجرسی و کنتاکی غربی انجام شده است. به طور مثال، پژوهش‌های کاورا و اندرسون^۱ (۲۰۱۶)، گرگینا و دوکا^۲ (۲۰۱۸) و پاگنلی (۲۰۲۰) نشان داد که عوامل زیادی بر پذیرش کارآفرینی اجتماعی حاکم است و برای درک بهتر این مفهوم و انتقال دانش و پیشرفت اجتماعی باید کارهای بیشتری انجام داد. در همین راستا، سازمان‌های غیرانتفاعی همچون کتابخانه‌ها، بخشی از ظرفیت خود را به انتشار اطلاعات و ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی مفید اختصاص داده‌اند. کتابخانه‌ها باید به کنشگران اجتماعی تبدیل شوند تا بتوانند تحولات اجتماعی مؤثری ایجاد کنند؛ بنابراین کتابخانه‌ها تا حد زیادی در تغییر فرد و جامعه مؤثر هستند. علاوه بر این، نمونه محدودی از پژوهش‌های مرتبط با نقش کتابخانه‌ها در کارآفرینی اجتماعی نیز اطلاعاتی در مورد مکان بازار، صنعت، رقابت، فناوری‌های اطلاعاتی مورد استفاده و منابع موجود ارائه می‌دهند.

با مرور پیشینه‌هایی که در زمینه کارآفرینی در کتابخانه‌های عمومی در سطح ملی و بین‌المللی صورت گرفته است (به طور مثال، فرانک و جانز، ۲۰۱۵؛ بست^۳، ۲۰۰۱؛ کاظمی و سیفی، ۱۳۹۸؛ القده و همکاران، ۲۰۲۲؛ فدایی و همکاران، ۱۳۹۱) می‌توان دریافت که پژوهش‌های انجام شده به لحاظ موضوعی در زمینه کارآفرینی انجام شده و کمتر پژوهشی به بررسی خدمات کتابخانه‌های عمومی در زمینه کارآفرینی اجتماعی پرداخته است. پژوهش کاظمی و سیفی (۱۳۹۸) با هدف اعتباریابی ابزار فرهنگ کارآفرینانه سازمانی در کتابخانه‌های عمومی ایران انجام شده است که این ابزار مؤلفه‌های کارآفرینی اجتماعی را در برنمی‌گیرد. بنابراین، در سطح ملی با توجه به جستجوی پژوهشگران، پژوهشی که به بررسی وضعیت کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی بپردازد یافت نشد. یکی از دلایل این امر می‌تواند نبود ابزار استاندارد در این زمینه ذکر کرد. پژوهش حاضر بر آن است تا ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران را اعتباریابی کند. این پژوهش دارای دو پرسش است:

۱. آیا ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران از روایی برخوردار است؟

۲. آیا ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران از پایایی برخوردار است؟

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، کاربردی و از نظر جمع‌آوری داده‌ها، توصیفی از نوع همبستگی است. برای انجام این پژوهش از پرسش‌نامه محقق ساخته به عنوان ابزاری برای جمع‌آوری داده‌ها استفاده شده است. مراحل طراحی این پرسش‌نامه به شرح زیر است:

■ تعیین هدف ساخت ابزاری برای سنجش در راستای ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری برای کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی کشور؛

■ جستجوی پیشینه پژوهش؛

■ مطالعه و شناسایی مؤلفه‌های کارآفرینی اجتماعی بر اساس کارکردهای کتابخانه‌های عمومی؛

■ استخراج مؤلفه‌های کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی با اقتباس از پژوهش وینبری و پوتنیس

(۲۰۲۱)؛

■ طراحی گویه‌ها بر اساس مؤلفه‌های شناسایی شده؛

■ استخراج گویه‌های یادگیری مادام‌العمر (با اقتباس از وینبری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ اندرسون و همکاران^۴، ۲۰۱۳؛

ویلیامز و ویلیت^۵، ۲۰۱۷)، پاسخ اضطراری (با اقتباس از استریکر^۶، ۲۰۱۹؛ بیشاب و ویل^۷، ۲۰۱۳)، توسعه اقتصادی

(با اقتباس از پانکل^۸، ۲۰۱۰؛ وینبری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ تیلور و همکاران^۹، ۲۰۱۲)، سلامتی (با اقتباس از بیکرو

1. Kavoura & Andersson

2. Best

3. Anderson

4. Williams & Willett

5. Stricker

6. Bishop & Veil

7. Pankl

8. Taylore et al.

همکاران^۱، ۲۰۱۸؛ لنسترا و دارپا^۲، ۲۰۱۹) و تنوع و شمول (با اقتباس از وینبری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ جانستون^۳، ۲۰۱۷)؛

- تصحیح و بررسی پرسش‌نامه توسط تیم پژوهش؛
- محاسبه روایی؛
- محاسبه پایایی (با کمک آلفای کرونباخ).

پرسش‌نامه طراحی شده از شش شاخص یادگیری مادام‌العمر (۶-۱)، پاسخ‌اضطراری (۱۳-۷)، مشارکت مدنی (۱۴-۱۸)، توسعه اقتصادی (۲۸-۱۹)، سلامتی (۳۷-۲۹) و تنوع و شمول (۴۵-۳۸) تشکیل شده است. این پرسش‌نامه بر اساس طیف لیکرت ۶ ارزشی، شامل کاملاً مخالفم (۱)، مخالفم (۲)، کمی مخالفم (۳)، کمی موافقم (۴)، موافقم (۵) و کاملاً موافقم (۶) نمره‌گذاری شده است. با توجه به هدف، پژوهش حاضر در راستای ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری برای کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی کشور، جامعه آماری شامل کلیه کتابداران نهاد کتابخانه‌های عمومی ایران است که تعداد آن‌ها حدود ۷۰۰۰ نفر برآورد شد. نمونه‌گیری از جامعه آماری به روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای انجام و ۳۰۰ نفر به عنوان حجم نمونه بر اساس جدول کرجسی و مورگان انتخاب شد. بدین صورت که ابتدا کل کشور به چند منطقه (واحد) شمال، جنوب، مرکز، شرق، غرب، شمال غرب، شمال شرق، جنوب شرق و جنوب غرب تقسیم و از هر منطقه به ترتیب استان‌های تهران، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، مازندران، گیلان، گلستان، کرمانشاه و چهارمحال و بختیاری انتخاب شد. روایی ابزار به شیوه‌ی روایی محتوا، تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی) محاسبه و پایایی ابزار نیز به روش استفاده از آلفای کرونباخ برای هر شاخص برآورد شد. تعداد کل پرسش‌نامه‌های جمع‌آوری شده ۲۹۲ عدد بود که از این تعداد ۲۸۹ پرسش‌نامه با پاسخ‌های کامل استفاده شد.

یافته‌ها

آزمودنی‌های پژوهش شامل ۱۰۱ نفر مرد (۳۴/۹۵ درصد) و ۱۸۸ زن (۶۵/۵ درصد) بودند که از لحاظ سنی بیشترین فراوانی مربوط به افراد با سن بین ۳۰ تا ۴۰ سال شامل ۱۴۳ نفر (۴۹/۴۸ درصد) و بیشترین فراوانی در میزان تحصیلات افراد دارای مدرک کارشناسی با ۱۴۱ نفر (۴۸/۹۶ درصد) و بیشترین سابقه خدمت مربوط به افراد دارای ۱۰ تا ۲۰ سال سابقه شامل ۱۱۵ نفر (۳۹/۷۹ درصد) بود.

روایی ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران

برای بررسی روایی محتوایی، پرسش‌نامه‌ای آنلاین طراحی و لینک آن به ۶ تن از متخصصان حوزه کتابخانه‌های عمومی با تجربه پژوهشی از طریق پست الکترونیکی ارسال شد تا درباره ضرورت هر یک از شاخص‌ها و گویه‌های ابزار، یکی از گزینه‌های ضروری است، مفید است؛ اما ضرورتی ندارد و ضرورتی ندارد را انتخاب کنند. بر اساس پاسخ متخصصان با مضمون ضروری بودن و تعداد کل آن‌ها $CVR(N)$ هر گویه به شرح زیر محاسبه شد:

$$CVR = \frac{NE - N/2}{N/2}$$

در این نوع روایی، با توجه به اعضای ۶ نفره پنل انتخابی پاسخ‌دهنده، گویه‌هایی که تنها حداقل ارزش ۰/۹۰ را به دست آوردند انتخاب شدند. با توجه به جدول لاوشه، حداقل روایی قابل قبول برای داوری ۰/۹۰ است. لینک پرسش‌نامه آنلاین به دفتر آموزش و پژوهش نهاد کتابخانه‌های عمومی طی مکاتبه رسمی ارسال و تقاضا شد از طریق شبکه داخلی به کتابداران اداره کل استان‌های کشور ارسال شود. پس از ارسال و چندین یادآوری، ۲۸۹ پرسش‌نامه برای تحلیل عاملی تأییدی جمع‌آوری شد.

1. Baker et al.
2. Lenstra & D'Arpa
3. Johnston

پایایی ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران

برای تأیید عاملی شاخص‌ها و کل پرسش‌نامه از تحلیل عاملی تأییدی و نرم‌افزار آموس استفاده شد. پایایی ابزار نیز با استفاده از آلفای کرونباخ برای هر شاخص بالاتر از ۰/۶۰ قرار داشت و از روش دونیم کردن استفاده شد. در روش دونیم کردن شاخص‌ها، برای گویه‌های فرد ۰/۸۲ و برای گویه‌های زوج ۰/۷۸ به دست آمد که این نتایج نشان می‌دهد پرسش‌نامه از پایایی لازم برخوردار است. با روش تحلیل شاخص‌های اصلی با چرخش واریماکس، نخست پیش‌فرض‌های تحلیل عاملی تأیید شد. جدول ۱ شاخص‌های آماری پرسش‌نامه را به روش تحلیل شاخص‌های اصلی نشان می‌دهد. شاخص‌های آماری نشان می‌دهد که شاخص‌های یک تا شش دارای مقادیر بالاتر از یک هستند و این عوامل روی هم‌رفته ۶۰/۳۳۳ درصد واریانس پرسش‌نامه را تبیین می‌کنند.

جدول ۱. شاخص‌های آماری پرسش‌نامه به روش تحلیل شاخص‌های اصلی

عامل‌ها	مقدار ویژه	درصد واریانس تبیین شده	درصد تراکمی تبیین شده
۱	۵/۶۷۳	۱۲/۶۰۷	۱۲/۶۰۷
۲	۵/۵۷۳	۱۲/۳۸۵	۲۴/۹۹۳
۳	۴/۹۹۵	۱۱/۱۰۰	۳۶/۰۹۳
۴	۴/۷۳۱	۱۰/۵۱۴	۴۶/۶۰۶
۵	۴/۴۴۴	۹/۸۷۶	۵۶/۴۸۳
۶	۱/۷۳۳	۳/۸۵۰	۶۰/۳۳۳

پس از چرخش با روش واریماکس، علاوه بر ماتریس فوق که مقادیر ارزش ویژه و مقادیر واریانس تبیین شده توسط شاخص‌های استخراج شده را نشان می‌دهد، ماتریس دیگری ظاهر می‌شود که شامل بارهای عاملی گویه‌های استخراج شده قبل چرخش است. جدول ۲ ضریب‌های ماتریس‌های عاملی با چرخش واریماکس را نشان می‌دهد.

جدول ۲. ضریب‌های ماتریس‌های عاملی با چرخش واریماکس

گویه‌ها	عامل ۱	گویه‌ها	عامل ۲	گویه‌ها	عامل ۳	گویه‌ها	عامل ۴	گویه‌ها	عامل ۵	گویه‌ها	عامل ۶
۳۸	۰/۶۷۹	۱۹	۰/۷۸۱	۷	۰/۷۴۵	۱	۰/۷۱۸	۲۹	۰/۷۳۹	۱۴	۰/۷۶۴
۴۱	۰/۶۶۹	۲۰	۰/۷۲۶	۸	۰/۶۷۵	۲	۰/۷۰۴	۳۰	۰/۶۸۴	۱۵	۰/۶۰۲
۳۹	۰/۶۶۵	۲۱	۰/۷۱۹	۹	۰/۶۶۰	۳	۰/۶۷۷	۳۱	۰/۶۶۶	۱۶	۰/۴۴۳
۴۴	۰/۶۱۳	۲۲	۰/۶۶۰	۱۰	۰/۶۴۳	۴	۰/۶۶۲	۳۲	۰/۵۶۳	۱۷	۰/۴۲۸
۴۰	۰/۶۰۸	۲۳	۰/۶۱۳	۱۱	۰/۵۹۰	۵	۰/۶۳۵	۳۳	۰/۵۴۴	۱۸	۰/۳۸۱
۴۲	۰/۵۹۴	۲۴	۰/۵۹۶	۱۲	۰/۵۶۵	۶	۰/۶۲۰	۳۴	۰/۵۰۵		
۴۵	۰/۵۹۳	۲۵	۰/۵۵۹	۱۳	۰/۵۶۱			۳۵	۰/۵۰۳		
۴۳	۰/۵۶۶	۲۶	۰/۵۱۰					۳۶	۰/۴۸۱		
		۲۷	۰/۴۸۶					۳۷	۰/۴۷۸		
		۲۸	۰/۴۶۷								

جدول ۳ بارهای عاملی گویه‌های پرسش‌نامه را نشان می‌دهد.

جدول ۳. بار عاملی گویه‌های پرسشنامه

شاخص	گویه	بار عاملی
تنوع و شمول	کتابخانه‌های عمومی به ارائه خدمات و برنامه‌های آگاهی بخش به اقشار مختلف جامعه در همه گروه‌های جنسیتی و سنی می‌پردازند.	۰/۷۴
	کتابخانه‌های عمومی فضاهای ملاقات امن و بی طرفانه برای همه افراد جامعه ایجاد می‌کنند.	۰/۷۱
	کتابخانه‌های عمومی امکان دسترسی عادلانه به اطلاعات برای تمامی اقشار جامعه را فراهم می‌کنند.	۰/۶۰
	اقشار محروم (بی خانمان، پناهندگان، مهاجران و غیره) جزو اولویت‌های راهبردی خدمات کتابخانه‌های عمومی هستند.	۰/۶۵
	کتابخانه‌های عمومی در ساختار اجتماع نقش تسهیلگر و واسطه بین مردم و سازمان‌های متولی را برای رفع نیاز جامعه ایفا می‌کنند.	۰/۷۱
	کتابداران مهارت‌های کافی در خدمت‌رسانی به اقشار محروم دارند.	۰/۷۸
	کتابخانه‌های عمومی از گروه‌هایی که ممکن است برای دستیابی به اطلاعات و مهارت‌های مورد نظرشان مشکل داشته باشند حمایت می‌کنند.	۰/۵۴
	کتابخانه‌های عمومی در راستای کمک به محرومیت زدایی به تدوین خط مشی ارائه خدمات به گروه‌ها و اجتماعات محروم می‌پردازند.	۰/۶۵
	کتابخانه‌های عمومی به مثابه مراکز اجتماعی، برای سازماندهی روند تعامل فکری بین اعضای جامعه مورد خدمت محسوب می‌شوند.	۰/۸۸
	کتابخانه‌های عمومی به بهره‌گیری از دانش کتابداران، از آموزش مداوم اعضای جامعه در هر سنی حمایت می‌کنند.	۰/۸۲
یادگیری مادام‌العمر	کتابخانه‌های عمومی به عنوان مرکز یادگیری غیر رسمی، به پشتیبانی از فرصت‌های یادگیری و حمایت فعالانه از یادگیری می‌پردازند.	۰/۸۱
	کتابخانه‌های عمومی به عنوان دروازه محلی دانش، آگاهی فرهنگی جوامع محلی را ارتقا می‌دهند.	۰/۸۱
	یکی از آرمان‌های اصلی کتابخانه‌های عمومی، تقویت سواد عمومی است.	۰/۷۲
	کتابخانه‌های عمومی از بالا بردن سطح آموزش با کیفیت، فراگیر و عادلانه حمایت می‌کنند.	۰/۷۵
	کتابخانه‌های عمومی در هنگام وقوع بحران‌های طبیعی به ارائه اطلاعات صحیح می‌پردازند.	۰/۷۶
	کتابخانه‌های عمومی، به مثابه نهادهایی فعال طرحی مدون برای مدیریت در زمان بحران دارند.	۰/۶۷
	کتابخانه‌های عمومی در هنگام بحران‌های طبیعی به تهیه و دسترس پذیری اطلاعات مورد نیاز تمام اقشار جامعه برای بازسازی و بازگشت به روال طبیعی زندگی می‌پردازند.	۰/۷۰
	کتابخانه‌های عمومی در هنگام بحران با اجرای برنامه‌های فرهنگی برای کودکان و بزرگسالان به افزایش تاب‌آوری جامعه کمک می‌کنند.	۰/۸۱
	بسیاری از پاسخگویان اضطراری، کتابخانه‌های عمومی را به عنوان مراکز بازیابی پس از فاجعه و مراکز فناوری ارتباطات می‌شناسند.	۰/۷۴
	کتابخانه‌های عمومی با برنامه‌ریزی و استفاده از کمک‌های مردمی به ارائه خدمات در کنار سایر گروه‌های پاسخ‌دهنده به بحران می‌پردازند.	۰/۶۴
توسعه اقتصادی	کتابداران کتابخانه‌های عمومی «اولین پاسخگویان اطلاعاتی» هستند.	۰/۵۸
	کتابداران به دنبال شناخت نیازهای صاحبان کسب و کارهای کوچک محلی به نیازسنجی می‌پردازند.	۰/۶۹
	کتابداران به صاحبان کسب و کارهای کوچک در ارائه منابع اطلاعاتی و آموزشی کمک می‌کنند.	۰/۷۶
	کتابخانه‌های عمومی نقش مهمی در زیست‌بوم کسب و کارهای کوچک دارند.	۰/۸۳
	کتابخانه‌های عمومی با نظارت و ارزیابی مستمر به اصلاح مداوم برنامه‌های خدماتی کسب و کارهای کوچک می‌پردازند.	۰/۶۰
	کتابخانه‌های عمومی به عنوان نهادی دسترس پذیر در جامعه منابع اطلاعاتی و آموزشی را به همه صاحبان کسب و کارهای کوچک ارائه می‌دهند.	۰/۷۷
	کتابخانه‌های عمومی با یافتن شرکایی در جامعه، از جمله صاحبان مشاغل و سازمان‌های دولتی، به طراحی برنامه‌های حمایتی از صاحبان کسب و کارهای کوچک کمک می‌کنند.	۰/۶۵
	کتابخانه‌های عمومی بین حرفه‌مندان و کسانی که به دنبال راه‌اندازی کسب و کار خود هستند، ارتباط ایجاد می‌کنند.	۰/۶۰
	کتابخانه‌های عمومی به شبکه‌سازی صاحبان مشاغل کوچک برای به اشتراک گذاری تجربه‌های خود می‌پردازند.	۰/۵۹
	خدمات توسعه اقتصادی در کتابخانه‌های عمومی به منظور ارائه کمک به کارآفرینان و ارائه آموزش‌های شغلی و مهارت‌های جستجو به افراد مورد استفاده قرار می‌گیرد.	۰/۶۳
سلامتی	کتابخانه‌های عمومی به صاحبان مشاغل کوچک و کارآفرینان در راه‌اندازی شغلشان اطلاعات می‌دهند.	۰/۶۲
	کتابداران ضمن شناسایی نیازهای اطلاعاتی حوزه سلامت و بهداشت مردم، منابع مورد نیاز مردم را شناسایی، گردآوری، سازماندهی و اشاعه می‌کنند.	۰/۷۸
	کتابداران با برگزاری دوره‌های آموزشی سلامت نقش مهمی در افزایش آگاهی و ارتقای سواد سلامت جامعه ایفا می‌کنند.	۰/۶۴
	کتابداران از منابع حوزه سلامت موجود آگاهی دارند و می‌توانند کتابخانه‌های عمومی آن را در برنامه‌ریزی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها گنجانده‌اند.	۰/۶۸
	مدیران کتابخانه‌های عمومی در تأمین نیازهای اطلاعات سلامت گروه‌های خاص (نابینایان، بی‌خانمان‌ها و غیره)، برای انتخاب، گردآوری و سازماندهی برنامه‌ریزی کرده‌اند.	۰/۶۹
	کتابخانه‌های عمومی با مراکز بهداشت و سایر مراکز حمایتی در راستای ارتقای سلامت عمومی همکاری متقابل دارند.	۰/۴۹
	کتابخانه‌های عمومی با ایجاد گروه‌های مطالعه تخصصی، کمکی اثر بخش به افراد تحت درمان همچون مبتلایان به زوال عقل می‌کنند.	۰/۶۱
	کتابخانه‌های عمومی در ارائه اطلاعات بهداشتی به گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه مانند بی‌خانمان‌ها نقش بسزایی ایفا می‌کنند.	۰/۵۰
	کتابخانه‌های عمومی برای برآورد نیازهای اطلاعاتی زنان و دختران برنامه‌ها و خدماتی از قبیل حقوق و سلامت را فراهم می‌کنند.	۰/۵۰
	کتابخانه‌های عمومی در راستای کمک به محرومیت زدایی به تدوین خط مشی ارائه خدمات به گروه‌ها و اجتماعات محروم می‌پردازند.	۰/۷۱

شش شاخص برای پرسش‌نامه حاضر انتخاب شد. عامل اول تنوع و شمول شامل سؤالات (۳۸-۳۹-۴۰-۴۱-۴۲-۴۳-۴۴-۴۵)، عامل دوم توسعه اقتصادی شامل سؤالات (۱۹-۲۰-۲۱-۲۲-۲۳-۲۴-۲۵-۲۶-۲۷)، عامل سوم پاسخ‌اضطراری شامل سؤالات (۷-۸-۹-۱۰-۱۱-۱۲-۱۳)، عامل چهارم یادگیری مادام‌العمر شامل سؤالات (۱-۲-۳-۴-۵-۶)، عامل پنجم سلامتی شامل سؤالات (۲۹-۳۰-۳۱-۳۲-۳۳-۳۴-۳۵-۳۶) و عامل ششم مشارکت مدنی با سؤالات (۱۴-۱۵-۱۶-۱۷-۱۸) است.

برای پایایی پرسش‌نامه کارآفرینی اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی ایران از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد. نتایج به‌دست‌آمده در جدول ۴ نشان‌دهنده میزان مطلوب پایایی کل ابزار و شاخص‌های آن است و آلفای کرونباخ کل پرسشنامه و همه شاخص‌های آن بالاتر از ۰/۶۰ قرار دارد. نتایج حاصل برای پرسش‌نامه کارآفرینی اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی ایران ۰/۹۶ و برای شاخص‌های پرسش‌نامه کارآفرینی اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی ایران به ترتیب ۰/۸۷، ۰/۸۹، ۰/۸۸، ۰/۸۷، ۰/۸۷ بود. در روش دونیم کردن شاخص‌ها، برای گویه‌های فرد ۰/۸۲ و برای گویه‌های زوج ۰/۷۸ به دست آمد که این نتایج نشان می‌دهد پرسش‌نامه از پایایی لازم برخوردار است.

جدول ۴. آلفای کرونباخ شاخص‌های پرسشنامه

عامل	نام	شماره گویه‌ها	آلفای کرونباخ	توضیحات
اول	تنوع	۴۵ تا ۳۸	۰/۸۷	
دوم	توسعه	۲۸ تا ۱۹	۰/۸۹	
سوم	اضطراری	۱۳ تا ۷	۰/۸۸	
چهارم	مادام‌العمر	۶ تا ۱	۰/۸۷	
پنجم	سلامت	۳۷ تا ۲۹	۰/۸۷	
ششم	مشارکت	۱۸ تا ۱۴	۰/۵۶	این عامل به علت پایین بودن آلفای کرونباخ آن از تحلیل حذف شد.
		آلفای کل (منهای عامل ۶)	۰/۹۶	

در این پژوهش بالاترین آلفای به‌دست‌آمده مربوط به شاخص توسعه اقتصادی است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از آلفای کرونباخ برای توسعه اقتصادی می‌توان گفت که کتابخانه‌های عمومی اغلب بر روی کمک به کارآفرینان برای ایجاد کسب‌وکارهای کوچک و آموزش‌های شغلی متمرکز هستند. همچنین فعالیت‌های بازار یابانه برای تشویق مردم در استفاده از امکانات کتابخانه‌ها جزو جدایی‌ناپذیر از خدمات کتابخانه است. از نظر کتابداران و مدیران، خدمات مؤثر بر توسعه اقتصادی (شامل خدمات سوادآموزی، آموزش و توسعه مهارت‌های سرمایه انسانی و غیره) را در کتابخانه‌های عمومی می‌توان انجام داد.

کتابخانه‌های عمومی دارای قدرت و نفوذ تأثیرگذاری بر مجموعه، از جمله آموزش، فرهنگ، اشتغال، کیفیت زندگی، توسعه نیروی انسانی، قدرت خرید، توسعه گردشگری و توسعه و درآمد پایدار در نظر گرفته می‌شوند که به‌واسطه این‌ها می‌توان در کتابخانه‌های عمومی شاهد «جامعه دانش‌محور»، «رشد مشاغل موجود»، «شکوفایی کارآفرینان جدید»، «کمک به غنا و نشاط جامعه»، «توسعه اقتصاد دانش‌محور»، «توسعه اقتصاد محلی»، «آموزش مادام‌العمر»، «صرفه‌جویی اقتصادی» و «توسعه ساخت‌وساز کتابخانه‌های عمومی» بود که همه نشان‌دهنده توسعه‌یافتگی جامعه است. کتابخانه‌های عمومی با شناسایی نیازمندی‌ها در زمینه کسب‌وکارهای محلی و

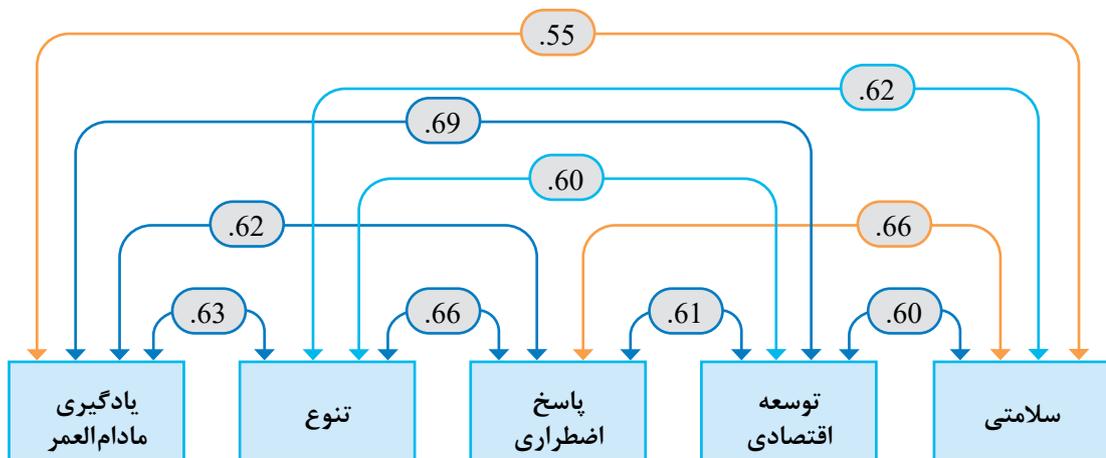

توانایی‌های جامعه خدمت‌گیر از یک سو و شناسایی سازمان‌های حامی و مرتبط با توسعه کسب و کار، سرمایه‌گذاران جوپای نیروی کار، شرکا، و قوانین و مقررات از سوی دیگر می‌توانند با ارائه خدمات، منابع، فضا، آموزش و غیره به خلق ایده، ایجاد و راه‌اندازی و پایداری کسب و کار و در نتیجه، توسعه جامعه کمک کنند.

پایین‌ترین آلفای کرونباخ به‌دست‌آمده با مقدار $0/87$ به شاخص‌های تنوع و شمول، یادگیری مادام‌العمر و سلامت مرتبط است. با توجه به نتایج به‌دست‌آمده از آلفای کرونباخ مربوط به شاخص تنوع و شمول، ارزیابی روابط عاطفی و درون‌گروهی نشان می‌دهد که افراد احساس راحتی نسبت به یکدیگر ندارند. مدیران کتابخانه‌های عمومی با ایجاد جلساتی که باعث آشناسدن افراد با زبان و فرهنگ‌های مختلف می‌شوند، می‌توانند با این مسئله مقابله کنند. علاوه بر این، کتابخانه‌های عمومی می‌توانند با ایجاد برنامه‌نویسی‌های مبتنی بر مکالمه، از آموزش زبان حمایت و تبادل اطلاعات غیررسمی را آسان کنند. این امر موجب می‌شود افراد دارای پیشینه‌های فرهنگی مختلف در هنگام هم‌صحبتی احساس راحتی کنند. هدف از این امر ایجاد آگاهی بیشتر و درک بهتر هم‌نوع‌هایمان است و بنابراین، استفاده از کتابخانه‌ها به‌عنوان مکان‌های گردهمایی باید یاریگر انتشار اطلاعات و افزودنی مهم مجموعه‌های چاپی و دیجیتالی باشد.

در باب شاخص یادگیری مادام‌العمر، موضوع‌های ارتقای دانش، بالا بودن سطح سواد عمومی و یادگیری در بزرگسالان در رده‌پایینی قرار می‌گیرد و همین سبب می‌شود کیفیت کتابخانه‌های عمومی نیز در رده‌پایینی قرار بگیرد. کتابخانه‌های عمومی از نهادهایی هستند که می‌توانند دسترسی به دانش را بدون هیچ محدودیتی برای تمام گروه‌های سنی مهیا کنند. چون مراجعان این کتابخانه‌ها را گروه‌های مختلف اجتماعی، در سنین متفاوت و با افکار و عقاید ناهمگن تشکیل می‌دهند، طبیعی است کتابخانه‌های عمومی با نیازهای متعددی روبه‌رو هستند و در مقایسه با سایر انواع کتابخانه‌ها اهداف و وظایف گسترده‌تری دارند؛ به طوری که عرصه‌های گوناگون اجتماعی، اطلاع‌رسانی، آموزش و یادگیری مادام‌العمر، فرهنگ و تفریح و سرگرمی و غیره را در بر می‌گیرند. مدیران کتابخانه‌های عمومی می‌توانند ترویج آگاهی از میراث فرهنگی، حمایت از هنر و دستاوردهای علمی و نوآوری‌ها، ایجاد و تقویت عادت‌های مطالعه از کودکی، و پشتیبانی و مشارکت در فعالیت‌ها و برنامه‌های سوادآموزی تمام گروه‌های سنی را انجام دهند (ویلیامز و ویلیت، ۲۰۱۷؛ تقی‌پور و همکاران، ۱۳۹۹).

در باب شاخص سلامت هم کتابخانه‌ها در تأمین نیازهای اطلاعاتی گروه‌های خاص مثل نابینایان، بی‌خانمان‌ها، مبتلایان زوال عقل و همچنین در برطرف کردن نیازهای زنان و دختران در سطح پایینی قرار دارند. چون کتابخانه‌های عمومی نهادهای مورد اعتماد جامعه هستند، در ارتقای سواد سلامت، دسترسی کاربران به اطلاعات سلامت و ارائه کمک به آنان نقش مهمی دارند (رحیمی و همکاران، ۱۳۹۷؛ شریف‌مقدم، ۱۳۸۵).
با توجه به مقادیر به‌دست‌آمده از نمودار ۱، ضریب همبستگی بین متغیرها در سطح $0/01$ مثبت و معنی‌دار است. بیشترین ضریب همبستگی بین پاسخ اضطراری و تنوع با بار عاملی $0/66$ و کمترین ضریب همبستگی بین شاخص سلامتی و یادگیری مادام‌العمر با بار عاملی $0/55$ است.

نمودار ۱. مدل کلی ضریب همبستگی بین شاخص‌های پرسشنامه

برای پاسخگویی به سؤال اول پژوهش با استفاده از مبانی نظری و پیشینه پژوهش و با مبنا قرار دادن مطالعه پوتنیس ویبیری (۲۰۱۳) شش شاخص برای اندازه‌گیری کارآفرینی اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور شناسایی شد. این شاخص‌ها شامل یادگیری مادام‌العمر، پاسخ اضطراری، توسعه اقتصادی، مشارکت اقتصادی و تنوع و شمول بودند. برای پاسخگویی به سؤال‌های دوم و سوم نیز با استفاده از روش‌های آماری مناسب به اعتباریابی ابزار پرداخته شد. برای روایی پرسش‌نامه از تحلیل عاملی اکتشافی و تأییدی و برای پایایی آن از آزمون آلفای کرونباخ استفاده شد.

یافته‌های حاصل از تحلیل عاملی به روش تحلیل شاخص‌های اصلی نشان داد شاخص‌ها دارای مقادیر بالاتر از یک هستند و این عوامل روی هم‌رفته ۵۶/۳٪ از واریانس کل را تبیین می‌کنند. نتایج حاصل از تحلیل عاملی تأییدی نیز نشان داد شاخص‌های برازش مدل و بارهای عاملی مناسب بوده و مقدار آماره t در آزمون معناداری به‌دست آمده در سطح ۰/۰۱ معنادار است. نتایج آزمون پایایی نیز نشان داد که مقادیر آلفای کرونباخ در همه شاخص‌ها بیش از ۰/۷۶ به‌دست آمده و نتایج به‌دست آمده آزمون نیز نشان داد این ابزار از پایایی مناسب برخوردار است.

جدول ۵. شاخص‌های برازش کارآفرینی اجتماعی در نهاد کتابخانه‌های عمومی

شاخص	نسبت کای اسکور بر درجه آزادی (χ^2/df)	شاخص برازش هنجار شده (NFI)	شاخص برازش فزاینده (IFI)	شاخص تاکر-لویز (TLI)	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	شاخص ریشه میانگین مربعات خطا (RMSEA)
تنوع و شمول	۳/۴۵	۰/۹۴۲	۰/۹۶۱	۰/۹۳۸	۰/۹۶۰	۰/۰۸۴
یادگیری مادام‌العمر	۳/۳۷۳	۰/۹۸۸	۰/۹۹۱	۰/۹۷۲	۰/۹۹۱	۰/۰۹۱
پاسخ اضطراری	۵/۳۰۴	۰/۹۵۸	۰/۹۶۶	۰/۹۰۸	۰/۹۶۵	۰/۰۱۶
توسعه اقتصادی	۲/۹۰۱	۰/۹۴۳	۰/۹۶۲	۰/۹۳۸	۰/۹۶۱	۰/۰۸۱
سلامتی	۱/۸۴۰	۰/۹۶۶	۰/۹۸۴	۰/۹۷۱	۰/۹۸۴	۰/۰۵۴

با توجه به مقادیر جدول ۵ برای شاخص برازش مدل و مقایسه آن با میزان مجاز می‌توان نتیجه گرفت که مدل نهایی از برازش لازم و کافی برخوردار است؛ زیرا شاخص برازش هنجار شده، شاخص تاکر-لویز و شاخص برازش تطبیقی بیشتر از ۰/۹۰ و مقدار شاخص ریشه میانگین مربعات خطا هم بیشتر از ۰/۸ است.

بحث و نتیجه‌گیری

موضوع کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی از اهمیت بسیاری برخوردار است. بررسی پیشینه‌های این پژوهش نشان می‌دهد در ایران ابزاری که متناسب با کارکردهای کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی باشد، ساخته نشده است؛ بنابراین هدف این پژوهش این بود که ساخت و اعتباریابی ابزار اندازه‌گیری کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی ایران را به انجام برساند.

از گویه اول تا ششم ابزار مربوط به یادگیری مادام‌العمر است. کتابخانه‌های عمومی مکانی را برای یادگیری و آموزش افراد فراهم می‌کنند و این سبب فراهم شدن بستر مناسب برای توسعه پایدار و بهره‌گیری از ظرفیت‌های اطلاع‌رسانی کشور به منظور تأمین حق برابر برای همه انسان‌ها با استفاده از روش‌های یادگیری و کمک به تحقیق عملی جامعه یادگیرنده می‌شود. نتایج پژوهش حاضر با چند پژوهش (ویبیری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ اندرسون و همکاران، ۲۰۱۳؛ ویلیامز و ویلیت، ۲۰۱۷؛ پرندرگاست، ۲۰۱۱؛ کلمن و کوناوی، ۲۰۱۹) همسوست که نقش یادگیری مادام‌العمر را در کتابخانه‌های عمومی بررسی کرده‌اند. یادگیری مادام‌العمر در کتابخانه‌های عمومی نیازهای افراد را در هر سنی برآورده می‌کند. کتابخانه‌های عمومی با ایجاد فضاهای سازنده سبب گردهم آمدن افراد

و استفاده از تجهیزات و ابزارهای یادگیری (برنامه‌ریزی آموزشی) می‌شوند. این نوآوری در کتابخانه‌های عمومی به آموزش افراد در طول عمر کمک می‌کند و اغلب نیازهای اطلاعاتی آنان را در هر سنی برطرف می‌سازد. افراد از طریق فرصت‌های یادگیری، دانش، مهارت‌ها و علایق خود را در زندگی رشد و توسعه می‌دهند.

گویه‌های هفتم تا سیزدهم مربوط به پاسخ اضطراری است. این گویه‌ها در منعطف ساختن جوامع برای مقابله با بحران‌ها نقش مهمی بر عهده دارند. نتایج پژوهش حاضر با یافته‌های چند پژوهش (ویبنری و پوتنیس، ۲۰۲۱؛ استریکر، ۲۰۱۹؛ بیشاب و ویل، ۲۰۱۳) همسوست که نقش پاسخ اضطراری در کتابخانه‌های عمومی را بررسی کرده‌اند. کتابخانه‌های عمومی برای برآوردن نیازهای جامعه باید به تکامل خود ادامه دهند تا خدمتی ضروری و ارزشمند در جامعه تلقی شوند.

شاخص توسعه اقتصادی از گویه ۱۹ تا گویه ۲۸ را شامل می‌شود. پژوهش‌های متعددی از جمله پانکل (۲۰۱۰)، تیلور و همکاران (۲۰۱۲)، پریور^۱ (۲۰۱۴)، ویبنری و پوتنیس (۲۰۲۱)، و حاصلی و همکاران (۱۴۰۲) به بررسی نقش کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی پرداخته‌اند و به این نتیجه رسیده‌اند که خدمت‌رسانی به کسب و کارهای کوچک در جامعه از وظایف کتابخانه‌های عمومی است. خدمت‌رسانی به کسب و کارهای کوچک به اقتصاد جامعه کمک و نقش کتابخانه‌های عمومی را پررنگ می‌کند.

شاخص سلامتی از گویه ۲۹ تا گویه ۳۷ را شامل می‌شود. همان‌طور که در پژوهش‌های بیکر و همکاران (۲۰۱۸)، لنسترا و دارپا (۲۰۱۹)، لنسترا^۲ (۲۰۱۸) بیان شده است، کتابخانه‌های عمومی برنامه‌های بسیار متداولی را با تمرکز بر حرکات بدنی و فعالیت‌های فیزیکی ارائه می‌دهند و از طرفی، شیوه استفاده از کتابخانه را به افراد تحت درمان یا مبتلا به زوال عقل آموزش می‌دهند. در بسیاری از کتابخانه‌های عمومی سراسر جهان، فعالیت‌های بدنی همچون آمادگی جسمانی، یوگا و غیره برگزار می‌شود و مردم تمایل دارند از آن‌ها استفاده کنند.

شاخص تنوع و شمول از گویه ۳۸ تا گویه ۴۵ را شامل می‌شود. دستیابی به جامعه‌ای عادلانه‌تر به واسطه‌ی حمایت از گروه‌های اجتماعی که ممکن است از حمایت کافی برخوردار نباشند محقق می‌شود. کتابخانه‌های عمومی با برقراری تعامل اجتماعی بین مردم و کارکنان نقش مهمی در رشد اعتماد اجتماعی ایفا می‌کنند. عواملی نظیر کمیت و کیفیت پایین خدمات و تعاملات اجتماعی و عدم دسترسی یکپارچه افراد به اطلاعات سبب کمبود سرمایه‌های اجتماعی می‌شود.

چون محدود پژوهش‌هایی در زمینه کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی انجام شده است، پژوهش‌های پیشین، کارآفرینی در کسب و کارهای کوچک و کارآفرینی در کتابخانه‌ها را در ابعاد محدودی مورد بررسی قرار داده‌اند. با عنایت به اینکه کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی بین‌المللی توانسته است منبع درآمدی برای کتابخانه‌ها و جوامع باشد، می‌توان به نقش آن در مواجهه با چالش‌های اجتماعی پی برد. از طرف دیگر، چون کتابخانه‌های عمومی با تمام اقشار جامعه اعم از کودکان، نوجوانان و بزرگسالان در ارتباط هستند، می‌توانند در ارائه آموزش‌های لازم به منظور راه‌اندازی کارآفرینی اجتماعی تأثیر بسزایی داشته باشند. برای اجرای کارآفرینی اجتماعی باید از روش‌های جدیدی استفاده کرد تا تأثیر بسزای آن بر روی جامعه کارآفرینان اجتماعی و جامعه کتابداران کتابخانه‌های عمومی نمود یابد. در همین راستا، پژوهش حاضر تلاشی بود تا ابزار کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی را طراحی و اعتباریابی کند.

پژوهش حاضر به این علت دارای اهمیت است که ابزار سنجشی را در بافت کتابخانه‌های عمومی ایران طراحی و اعتباریابی کرده است. نتایج این پژوهش برای گروه‌هایی از قبیل دانشجویان رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی برای سنجش خدمات کارآفرینی اجتماعی مفید است و برای کتابداران کتابخانه‌های عمومی و مدیران در ارائه خدمات کارآفرینی اجتماعی و سیاست‌گذاری در این راستا مناسب به نظر می‌رسد. ساخت این ابزار سبب درک مناسب‌تری از نیازهای جامعه، استفاده بهتر از منابع مالی، بهبود هماهنگی‌های بین مدیران کتابخانه‌های عمومی و نیروهای انسانی، آزادی بیشتر در انتخاب منابع برای از بین بردن نیازهای جامعه و فعالیت‌های مؤثرتر و کارآمدتر در کتابخانه‌های عمومی می‌شود. چون کتابخانه‌های عمومی منبع جامعی از اطلاعات، فناوری و تخصص‌های

1. Pryor

2. Lenstra

اطلاعاتی به شمار می‌روند، ضرورت ساخت ابزار خدمات کار آفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی دوچندان احساس می‌شود.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر، پیشنهادهایی به پژوهشگران و مدیران حوزه کتابخانه‌های عمومی ارائه می‌شود:

- با نظر به اعتباریابی ابزار کار آفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی پیشنهاد می‌شود پژوهشی در خصوص بررسی وضعیت خدمات کار آفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های عمومی انجام شود.
- با نظر به تأیید مؤلفه‌های کار آفرینی اجتماعی، پیشنهاد می‌شود مدیران و مسئولان کتابخانه‌های عمومی در راستای برنامه‌ریزی برای چنین خدماتی در کتابخانه‌های عمومی کشور تلاش کنند.

ملاحظات اخلاقی

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

منبع حمایت‌کننده

بنا بر اظهار نویسندگان منبع حمایت‌کننده مالی گزارش نشده است. این مقاله مستخرج از پایان‌نامه کارشناسی ارشد نویسنده دوم و به راهنمایی نویسنده اول و مشاوره نویسنده سوم است و در دانشگاه بیرجند انجام و دفاع شده است و از حمایت معنوی آن دانشگاه برخوردار است.

سپاسگزاری

از مشارکت‌کنندگان در پژوهش برای تکمیل پرسشنامه سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- اباذری، محمدرضا؛ و باب‌الحوائجی، فهیمه (۱۳۹۴). ویژگی‌های حمایتی کارآفرینی کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی و کشف رابطه و تأثیر متغیرهای جمعیت‌شناختی بر ویژگی‌های حمایتی کارآفرینی آنان. فصلنامه دانش‌شناسی، ۹(۳۳)، ۷-۱۶.
- باب‌الحوائجی؛ فهیمه؛ و زمانی‌راد، نسترن (۱۳۹۲). سنجش رابطه سرمایه اجتماعی و کارآفرینی اجتماعی در کتابخانه‌های دانشگاهی، مطالعه موردی: کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های تحت پوشش وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر در شهر تهران. نظام‌ها و خدمات اطلاعاتی، ۲(۲)، ۶۷-۷۸.
- تقی‌پور، کیومرث؛ عطاپور، هاشم؛ و دهقان‌زاده، حسین (۱۳۹۹). ارائه چهارچوبی برای پشتیبانی کتابخانه‌های عمومی ایران از یادگیری مادام‌العمر و اعتباریابی آن. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۲۶(۲)، ۲۴۳-۲۸۱.
- جلائی‌فر، معصومه؛ و پورا احمد، علی‌اکبر (۱۳۹۴). بررسی رابطه ویژگی‌های شخصیتی کتابداران شاغل در کتابخانه‌های دانشگاه‌های شهر بیرجند با دیدگاه آنان در خصوص جو کارآفرینی در کتابخانه. پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۵(۲)، ۱۴۴-۱۶۲.
- حاصلی، داود؛ صفوی، زینب؛ و پارسا، فرزانه (۱۴۰۲). فعالیت‌های کتابخانه‌های عمومی در توسعه اقتصادی جامعه: یک مرور نظام‌مند. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی. ۲۹(۲)، ۱۸۱-۱۶۲. <https://doi.org/10.61186/publiij.29.2.162>
- رحیمی، صالح؛ و فیضی، حسینی (۱۳۹۷). کتابخانه و اشاعه اطلاعات سلامت. تعامل انسان و اطلاعات، ۵(۲)، ۱۰۳-۱۱۲.
- شریف‌مقدم، هادی (۱۳۸۵). نقش کتابدار مرجع در بهبود وضعیت تندرستی و بهداشتی اقشار مختلف جامعه. کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۹(۴)، ۱۶۵-۱۸۰.
- فدایی، غلامرضا؛ فیروزآبادی، احمد؛ و ابراهیمی، رحمان (۱۳۹۱). نقش کتابخانه‌های عمومی در افزایش سرمایه اجتماعی: مطالعه موردی شهر تهران. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی، ۱۸(۲)، ۱۹۷-۲۱۵.
- فلاح کردآبادی، مرضیه (۱۳۹۶). نقش خدمات کتابخانه‌ای در توسعه و ترویج کارآفرینی از دیدگاه مدیران و کتابداران. مطالعات روانشناسی و علوم تربیتی، ۱۹(۳)، ۹۷-۱۰۶.

- فیروزآبادی، احمد؛ و دباغی، حمیده (۱۳۹۴). نقش کارآفرینی اجتماعی در توسعه محلی. دوفصلنامه علمی توسعه محلی (روستایی - شهری)، ۷(۱)، ۲۹-۵۸.
- کاظمی، راضیه؛ و سیفی، لیلی (۱۳۹۸). نقش کتابخانه‌های عمومی و دانشگاهی در ترویج و اشاعه خدمات کارآفرینی: مرور نظام‌مند. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات، ۳۰(۲)، ۵۳-۷۹.
- محمدی، امین؛ و مرجانی، عباس (۱۳۹۳). بررسی قابلیت‌های کارآفرینی کتابداران (مطالعه موردی: کتابداران کتابخانه مرکزی آستان قدس رضوی). پژوهشنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی، ۴(۱)، ۱۵۳-۱۶۸.

References

- Abazari, M. R. & Babalhavaeji, F. (2016). Entrepreneurship protective features among the librarians of academic libraries and finding the relationship and effect of demographical variables on their entrepreneurship protective features. *Journal of Knowledge Studies*, 9(33), 7-16. (In Persian)
- Allison, M.M. (2007). Women's health: Librarian as social entrepreneur. *Library Trends*, 56(2), 423-448. <https://doi.org/10.1353/lib.2008.0002>
- Al-Qudah, A.A., Al-Okaily, M., & Alqudah, H. (2021). The relationship between social entrepreneurship and sustainable development from economic growth perspective: 15 'RCEP' countries. *Journal of Sustainable Finance & Investment*, 12(1), 44-61. <http://dx.doi.org/10.1080/20430795.2021.1880219>
- Anderson, K., Barblett, L., Barratt-Pugh, C., Haig, Y., & Leitão, N. (2013). Better beginnings: Public libraries making literacy links with the adult community. *Libri*, 63(4), 272-281. <https://doi.org/10.1515/libri-2013-0022>
- Babalhavaeji, F., & Zamani-Rad, N. (2013). A Survey on the relationship between social capital and social entrepreneurship in the academic libraries: A case study of the central libraries of Ministry of Science, Research and Technology in Tehran. *Journal of Information Systems and Services*, 2(2), 67-78. (In Persian)
- Baker, A., Rimkeit, B. S., & Claridge, G. (2018). Promoting dementia-friendly libraries: Setting up book groups to encourage reading and community inclusiveness for people living with dementia. *New Zealand Library & Information Management Journal*, 57(1), 4-10. <https://doi.org/10.6084/M9.FIGSHARE.6453104>
- Best, J. (2001). Supporting the public library entrepreneur. *The Bottom Line*, 14(3), 132-144. <https://doi.org/10.1108/08880450110398690>
- Bishop, B.W., & Veil, S.R. (2013). Public libraries as post-crisis information hubs. *Public Library Quarterly*, 32(1), 33-45. <http://dx.doi.org/10.1080/01616846.2013.760390>
- Carree, M. A., & Thurik, A. R. (2010). *The Impact of Entrepreneurship on Economic Growth* (pp. ۵۹۴-۵۵۷). Springer, New York.
- Coleman, M., & Connaway, L. S. (2019). Public libraries respond to the opioid crisis in collaboration with their communities: An introduction. *Collaborative Librarianship*, 11(1), 43-47. Retrieved from <https://digitalcommons.du.edu/collaborativelibrarianship/vol12/iss1/6>
- Fadai, G., Firoozabadi, S & Ebrahimi, R. (2012). Role of public libraries in increasing social capital: A case study of Tehran city. *Research on Information Science and Public Libraries*, 18(2), 197-215. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.26455730.1391.18.2.2.7> (In Persian)
- Fallah Kordabadi, M. (2017). The role of library services in the development and promotion of entrepreneurship from the views of managers and librarians. *Journal of Research in Psychology and Education*, 2(19), 97-106. (In Persian)
- Faulkner, A. E. (2018). Entrepreneurship resources in US public libraries: Website analysis. *Reference Services Review*, 46(1), 69-90. <http://dx.doi.org/10.1108/rsr-07-2017-0025>
- Fiروزabadi, S. A., & Dabaghi, H. (2015). Role of social entrepreneurship in community development. *Community Development (Rural and Urban)*, 7(1), 29-58. <https://doi.org/10.22059/jrd.2015.58433> (In Persian)
- Franks, J. E., & Johns, C. (2015). Entrepreneur assistance and economic development in Florida libraries. *Reference Services Review*, 43(3), 400-418. <http://dx.doi.org/10.1108/rsr-03-2015-0014>
- Gherghina, R., & Duca, I. (2018). The role of social entrepreneurship and social economy in Romanian sustainable business development: Social Entrepreneurship and Social Economy. In I. Oncioiu (Ed.), *Ethics and Decision-Making for Sustainable Business Practices* (pp. 128-144). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-3773-1.ch008>

- Gorham, U., & Bertot, J. C. (2018). Social innovation in public libraries: Solving community challenges. *The Library Quarterly*, 88(3), 203-207. <https://doi.org/10.1086/697701>
- Griffis, P. (2015). Academic libraries as community resource partners for entrepreneurs. *Reference Services Review*, 3(43), 467-467. <https://doi.org/10.1108/RSR-06-2015-0028>
- Haseli, D., Safavi, Z., & Parsa, F. (2023). The Activities of Public Libraries in the Economic Development of Society: A Systematic Review. *Research on Information Science and Public Libraries*. 29(2), 162-181. <https://doi.org/10.61186/publij.29.2.162> (In Persian)
- Jalaeifar, M., & Poorahmad, A. (2015). Investigating the relationship between the personality characteristics of the librarians working in the libraries of Birjand universities and their attitudes toward entrepreneurship in libraries (2014). *Library and Information Science Research*, 5(2), 144-162. <https://doi.org/10.22067/riis.v5i2.39916> (In Persian)
- Johnston, J. (2017). Friendship potential: Conversation-based programming and immigrant integration. *Journal of Librarianship and Information Science*, 51(3), 670-688. <https://doi.org/10.1177/0961000617742459>
- Kavoura, A., & Andersson, T. (2016). Applying Delphi method for strategic design of social entrepreneurship. *Library Review*, 65(3), 185-205. <https://doi.org/10.1108/LR-06-2015-0062>
- Kazemi, R., & Seifi, L. (2019). Role of public and academic libraries in promotion and dissemination of entrepreneurship services: Systematic review. *Librarianship and Information Organization Studies*, 30(2), 39-57. <https://doi.org/10.30484/nasinfo.2019.2324> (In Persian)
- Lenstra, N. (2018). Let's move! Fitness programming in public libraries. *Public Library Quarterly*, 37(1), 61-80. <http://doi.org/10.1080/01616846.2017.1316150>
- Lenstra, N., & D'Arpa, C. (2019). Food justice in the public library: Information, resources and meals. *The International Journal of Information, Diversity & Inclusion*, 3(4), 45-67. <https://doi.org/10.33137/ijidi.v3i4.33010>
- Leonard, E., & Clementson, B. (2012). Business librarians and entrepreneurship: Innovation trends and characteristics. *New Review of Information Networking*, 17(1), 1-21. <https://doi.org/10.1080/13614576.2012.671715>
- Mair, J., & Marti, I. (2006). Social entrepreneurship research: A source of explanation, prediction, and delight. *Journal of World Business*, 41(1), 36-44. <https://doi.org/10.1016/j.jwb.2005.09.002>
- Mohammadi, A., & Marjani, A. (2015). A survey of entrepreneurship capabilities of librarians (A case study of the librarians of the central library of Astan Qods Razavi). *Library and Information Science Research*, 4(2), 153-168. <https://doi.org/10.22067/riis.v4i1.17546> (In Persian)
- Nicholson, K. (2017). *Innovation in Public Libraries: Learning from International Library Practice*. The Netherlands: Chandos Publishing.
- Paganelli, A.L. (2020). *Academic Library Support of Social Entrepreneurship Programs* (Doctoral dissertation). Retrieved from: <https://digitalcommons.wku.edu/diss/186>
- Pankl, R. R. (2010). Marketing the public library's business resources to small businesses. *Journal of Business & Finance Librarianship*, 15(2), 94-103. <https://doi.org/10.1080/08963560903554641>
- Peredo, A. M., & McLean, M. (2006). Social entrepreneurship: A critical review of the concept. *Journal of World Business*, 41(1), 56-65. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jwb.2005.10.007>
- Prendergast, T. (2011). Beyond storytime. *Children & Libraries*, 9(1), 20-26.
- Pryor, C. (2014). Mind your business: Reaching the small business owner and entrepreneur through community partnership and programming. *Journal of Library Administration*, 54(3), 187-196. <https://doi.org/10.1080/01930826.2014.915164>
- Rahimi, S., Feizi, M., & Hoseini, S. M. (2018). Library and dissemination of health information. *Human Information Interaction*, 5(2), 103-112. <http://dorl.net/dor/20.1001.1.24237418.1397.5.2.1.1> (In Persian)
- Robinson, J., Mair, J., & Hockerts, K. (Eds.). (2009). *International Perspectives on Social Entrepreneurship*. London: Palgrave Macmillan.
- Sharif Moghaddam, H. (2006). Role of the reference librarians in improving the health status of different sections of the society. *Library and Information Sciences*, 9(4), 165-180. (In Persian)
- Sheshadri, K. N., & Vijayakumar, S. (2018). Role of libraries in entrepreneurship and social change: Review of selected case studies. *International Journal on Recent Trends in Business and Tourism (IJRTBT)*, 2(4), 63-67.

- Stam, E., & Van Stel, A. (2011). Types of entrepreneurship and economic growth. *Entrepreneurship, Innovation, and Economic Development*, 2011, 78-95.
- Stricker, M. (2019). Ports in a Storm: The role of the public library in times of crisis. *Collaborative Librarianship*, 11(1), 11-16. Retrieved from: <https://digitalcommons.du.edu/collaborativelibrarianship/vol11/iss1/4>
- Taghipour, K., Atapour, H., & Dehganzadeh, H. (2020). Presenting a framework for supporting life-long learning in Iranian public libraries and its validation. *Research on Information Science and Public Libraries*, 26(2), 244-281. (In Persian) <http://dorl.net/dor/20.1001.1.26455730.1399.26.2.5.6>
- Taylor, N. G., Jaeger, P. T., McDermott, A. J., Kodama, C. M., & Bertot, J. C. (2012). Public libraries in the new economy: Twenty-first-century skills, the internet, and community needs. *Public Library Quarterly*, 31(3), 191-219. <https://doi.org/10.1080/01616846.2012.707106>
- Ugbala, C. P., Owolabi, K. A., Adesina, A. O., & Ajayi, T. B. (2020). Public library as a source of business information for small-scale business enterprises in Nigeria. *Public Library Quarterly*, 40(5), 454-467. <https://doi.org/10.1080/01616846.2020.1794768>
- Wang, Q., & Richardson, L. (2021). Fostering art and cultural entrepreneurship in underserved communities: A case of Newark, NJ. *Journal of Planning Education and Research*, 1-14. <https://doi.org/10.1177/0739456X211035836>
- Williams, R. D., & Willett, R. (2017). Makerspaces and boundary work: The role of librarians as educators in public library makerspaces. *Journal of Librarianship and Information Science*, 51(3), 801-813. <https://doi.org/10.1177/0961000617742467>
- Winberry, J., & Potnis, D. (2021). Social innovations in public libraries: Types and challenges. *The Library Quarterly*, 91(3), 337-365. <http://dx.doi.org/10.1086/714315>